

Riksrevisjonen

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2005

Dokument nr. 2 (2005–2006)

-6 998 84 768 657 9 493 460 65 237 5 740 612 3 808 164 11 218 9 461

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2005

Dokument nr. 2 (2005–2006)

Til Stortinget

Riksrevisjonen legger med dette fram Dokument nr. 2 (2005–2006)
Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2005.

En orientering om virksomheten til INTOSAI Development Initiative (IDI)
følger som vedlegg 3 til dette dokumentet, jf. Dokument nr. 3:14 (1997–98)
og Innst. S. nr. 8 (1998–99).

Riksrevisjonen, 5. april 2006

For riksrevisorkollegiet

Jørgen Kosmo
riksrevisor

Innhold

1	Riksrevisjonens rammevilkår	7
2	Utvikling i forvaltningen som har betydning for Riksrevisjonen	8
3	Revisjonsaktiviteter	9
4	Internasjonale aktiviteter	14
5	Organisering, ressursfordeling og personale	17
6	Administrasjon og interne aktiviteter	21
7	Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 2005	23

Vedlegg:

1	Organisasjonskart for Riksrevisjonen per 31. desember 2005	24
2	Medarbeidere lokalisert utenfor Oslo per 31. desember 2005	25
3	Riksrevisjonens rapportering til Stortinget i 2005	26
4	Påbegynte forvaltningsrevisjoner som videreføres i 2006	27
5	Orientering om virksomheten til INTOSAI Development Initiative – IDI	28

1 Riksrevisjonens rammevilkår

1.1 Riksrevisjonens formål og oppgaver

Riksrevisjonen er Stortingets revisjons- og kontrollorgan. Riksrevisjonens rammevilkår går fram av lov og instruks om Riksrevisjonens virksomhet, som trådte i kraft 1. juli 2004 (riksrevisjonsloven av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004).

Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt, og at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, jf. riksrevisjonsloven § 1.

Riksrevisjonens oppgaver er

- å revidere statsregnskapet og alle regnskaper avlagt av statlige virksomheter og andre myndigheter som er regnskapspliktige til staten, herunder forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, statlige fond og andre organer eller virksomheter der dette er fastsatt i særlig lov (regnskapsrevisjon)
- å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- å kontrollere forvaltningen av statens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)
- gjennom revisjonen å bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- å veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler.

Riksrevisjonen kan også etter avtale påta seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt.

Stortinget kan pålegge Riksrevisjonen å sette i gang særlige undersøkelser.

1.2 God revisjonsskikk i Riksrevisjonen

Revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres slik lov, instruks og god revisjonsskikk i Riksrevisjonen krever. Riksrevisjonens revisjonsstandarder tar sikte på å gi begrepet ”god revisjonsskikk i Riksrevisjonen” et innhold som samsvarer med de kravene Riksrevisjonen stiller til gjennomføringen av revisjonen. Revisjonsstandardene er basert på INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) standarder for statlig revisjon i tillegg til andre nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder.

Kravene til revisjonsarbeidet gitt i lov, instruks og revisjonsstandardene blir konkretisert i generelle retningslinjer og retningslinjer for de enkelte revisjonstypene. Retningslinjene beskriver hvordan revisjonsarbeidet skal gjennomføres. For en nærmere omtale av Riksrevisjonens standarder og retningslinjer og utviklingsarbeidet knyttet til disse, vises det til kapittel 3.6.

1.3 Riksrevisjonen verdigrunnlag

Riksrevisjonens omdømmeverdier er objektiv, uavhengig og kompetent. Samspilleverdiene som utfyller omdømmeverdiene, er lagånd, åpenhet og respekt. Det er en målsetting at alt arbeid i Riksrevisjonen skal preges av disse verdiene.

2 Utvikling i forvaltningen som har betydning for Riksrevisjonen

2.1 Endringsprosesser i forvaltningen

Organiseringen av statlig virksomhet og oppgaver er under kontinuerlig utvikling og endring. Endringene påvirker i større eller mindre grad også Riksrevisjonens virksomhet. De påvirker Riksrevisjonens organisering, ressursdisponering/ressursbehov og arbeidsoppgaver, og kan medføre et endret kompetansebehov hos Riksrevisjonens ansatte. I noen tilfeller medfører endringene at Riksrevisjonens kontroll endres fra regnskapsrevisjon til selskapskontroll og/eller forvaltningsrevisjon.

Endringene vil i seg selv kunne være risikofaktorer som det er viktig å fokusere på i revisjonen, for eksempel i forhold til ivaretagelse av grunnleggende krav i bevilgningsreglement og økonomiregelverk og oppfølging av måloppnåelse i kritiske perioder. Riksrevisjonen vil derfor i tiden framover blant annet ha revisjonsfokus mot etableringen av den nye arbeids- og velferdsforvaltningen som ble vedtatt i Stortinget våren 2005. Reformen omfatter 16 000 årsverk, utgjør ca. 240 milliarder kroner av statsbudsjettet og har halvparten av befolkningen som brukere. Aetat og trygdeetaten legges ned, og en ny etat (NAV) skal bygges opp fra 1. juli 2006. I hver kommune skal det etableres lokale arbeids- og velferdskontorer som vil være brukernes kontaktsted i forhold til trygde-, sosial- og arbeidsmarkedstjenester. De lokale NAV-kontorene skal etableres fra 1. januar 2007 til 31. desember 2009. Kommunene beholder sitt ansvar etter lov om sosiale tjenester, og NAV-kontorene skal baseres på et forpliktende samarbeid mellom stat og kommune nedfelt i lokale samarbeidsavtaler. Avtalene forankres i en ny lov om arbeids- og velferdsforvaltningen som ventes lagt fram for Stortinget våren 2006.

2.2 Den digitale utviklingen

Den digitale utviklingen stiller store krav til blant annet virksomhetenes IT-systemer, informasjonssikkerhet, rutiner og kompetanse. IT-systemene blir mer komplekse, og det foretas betydelige investeringer i nye og utvikling av eksisterende systemer. Det legges blant annet stor vekt på at offentlige virksomheter organiserer og gjennomfører virksomheten på en slik måte at de utnytter det omstillings- og gevinstpotensialet som ligger i bruk av elektroniske prosesser. Utviklingen stiller derfor store og til dels nye krav til Riksrevisjonens revisjonsmetoder, revisjonsverktøy og kompetanse.

2.3 Nye standarder for statlig regnskapsføring

Finansdepartementet gjennomfører et prosjekt der regnskapsregler basert på periodiseringsprinsippet prøves ut i noen statlige virksomheter. Arbeidet utføres i samarbeid med Senter for statlig økonomistyring og ti pilotvirksomheter og deres overordnede departementer. Prosjektet har i første omgang prøvd ut regnskapsstandarder for føringen av statlige virksomheters interne regnskaper basert på periodiseringsprinsippet i de ti pilotvirksomhetene. Basert blant annet på erfaringene fra pilotvirksomhetene vil Finansdepartementet vurdere om, og i tilfelle i hvilken utstrekning, det vil være hensiktsmessig å innføre periodiseringsprinsippet for regnskapene i flere statlige virksomheter, eventuelt også for statsregnskapet. Det tas sikte på å orientere Stortinget om videre steg i arbeidet i Gul Bok 2007.

Endringene i økonomiregelverket, bevilgningsreglementet og bruk av periodiseringsprinsippet i statlig regnskapsføring påvirker Riksrevisjonens revisjon av og kontroll med statlige virksomheter. Riksrevisjonen følger arbeidet og tar sikte på å være en aktiv bidragsyter, blant annet i form av å bidra med vurderinger av utkast til standarder og erfaringer fra revisjonsarbeidet.

3 Revisjonsaktiviteter

3.1 Innledning

Revisjonsaktivitetene er inndelt i revisjonstypene regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Revisjonstypene skal utfylle hverandre slik at den samlede revisjonen blir både helhetlig og mest mulig målrettet og effektiv. For å bidra til dette, er det etablert et system for årlig utarbeiding av en felles overordnet risikovurdering per departement med underliggende virksomheter.

På flere områder er det etablert særskilte faggrupper med kompetanse for å løse spesielle revisjonsoppgaver. Riksrevisjonen har hatt en god dialog med departementene og reviderte virksomheter om de sakene som har vært behandlet.

Ny lov og instruks for Riksrevisjonen trådte i kraft 1. juli 2004, og innebar endringer i rapporteringen til Stortinget. Riksrevisjonens avgjørelsesmyndighet er avviklet, og de gamle desisjonsformene er ikke videreført. Dette medfører blant annet at Riksrevisjonen ikke lenger godkjenner det enkelte regnskap. Rapporteringen til Stortinget i Dokument nr. 1 er lagt om, og det ble høsten 2005 for første gang rapportert mer helhetlig om departementenes forvaltning og gjennomføring av budsjettene. Dokument nr. 1 omfatter både resultatene av regnskapsrevisjonen, selskapskontrollen og departementenes oppfølging av tidligere rapporterte forhold. Tidligere Dokument nr. 3:2 som har omfattet resultatet av selskapskontrollen, er derfor utgått.

Forvaltningsrevisjoner sendes fortløpende til Stortinget som Dokument nr. 3-saker. I vedlegg 3 finnes en oversikt over alle rapporter som Riksrevisjonen har sendt Stortinget i 2005.

3.2 Regnskapsrevisjon

Riksrevisjonen skal ved revisjon av regnskapene kontrollere om regnskapet gir et riktig bilde av den økonomiske virksomheten, herunder

- a) bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil og mangler (*regnskapsteknisk revisjon*), og
- b) kontrollere om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger og gjeldende regelverk, og om disposisjonene er akseptable ut fra normer og standarder for statlig økonomiforvaltning (*kontroll av disposisjonene*)

For regnskapsåret 2004 omfattet regnskapsrevisjonen 274 regnskaper, blant disse var regnskapene for åtte

nordiske virksomheter, 18 stiftelser samt Norsk Tipping AS, FN-sambandet og Statens Bankinvesteringsfond. Etter avtale reviderer Riksrevisjonen også bruk av fylkesvegmidler som regnskapsføres av Statens vegvesen, og det er sendt oppsummeringsnotater til fem fylkesrevisjoner om resultatet av kontrollene. I tillegg gjennomfører Riksrevisjonen all revisjon knyttet til de kommunevise skatteregnskapene, som er delregnskaper til skatteetatens samlede regnskap.

Riksrevisjonen sender et avsluttende revisjonsbrev (revisjonsberetning) til alle reviderte virksomheter med kopi til overordnet departement.

Resultatet av kontrollen ble rapportert til Stortinget i Dokument nr. 1 (2005–2006), med unntak av kontrollen knyttet til Forsvarsdepartementets regnskap, som etter ønske fra Stortinget ble lagt fram i egen sak, jf. Dokument nr. 3:8 (2004–2005).

3.3 Selskapskontroll

Riksrevisjonen vurderer gjennom selskapskontrollen blant annet om statsråden har utøvd sin oppgave som forvalter av statens interesser i selskaper m.m. i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger. Kontrollen utføres ut fra følgende kontrollperspektiv:

- etterlevelse av Stortingets vedtak og forutsetninger
- ivaretagelse av samfunnsmessig ansvar og sektorpolitiske mål
- effektiv og økonomisk forsvarlig drift
- korrekt informasjon til Stortinget og Riksrevisjonen

Selskapskontrollen for regnskapsåret 2004 omfattet 34 heleide og 36 deleide aksjeselskaper, 5 regionale helseforetak, 5 statsforetak, 6 virksomheter organisert ved særskilt lov og 26 studentsamskipnader. Som en del av kontrollen, har Riksrevisjonen gått gjennom to salgsprosesser under Nærings- og handelsdepartementet og én under Olje- og energidepartementet. Riksrevisjonen har også gjennomgått avvikling og oppløsning av ett selskap under Utdannings- og forskningsdepartementet.

Resultatet av kontrollen ble rapportert til Stortinget i Dokument nr. 1 (2005–2006).

3.4 Forvaltningsrevisjon

Riksrevisjonen skal gjennom systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger, gi Stortinget

relevant informasjon om iverksettelse og virkninger av offentlige tiltak eller lignende, herunder om

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med Stortingets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de målene som Stortinget har satt på området,
- c) regelverk fastsatt av Stortinget etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy, virkemidler og regelverk er effektive og hensiktsmessige for å følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger,
- e) beslutningsgrunnlaget fra regjeringen til Stortinget er tilstrekkelig, og
- f) forvaltningen gjennomfører vedtatt miljøpolitikk slik at prinsippet om bærekraftig utvikling og god forvaltning av naturressursene etterleves

I 2005 ble 15 forvaltningsrevisjoner rapportert til Stortinget. Det ble også utarbeidet 2 administrative rapporter, som er oversendt kontroll- og konstitusjonskomiteen til orientering. Resultatet av revisjonen blir trykt i den administrative rapportserien når vesentlige avvik ikke er dokumentert, eller hvis forvaltningen allerede har gjort eller er i ferd med å gjøre nødvendige endringer. Enkelte forvaltningsrevisjoner kan imidlertid bli avsluttet etter en foranalyse. Dette betyr normalt at det ikke er funnet indikasjoner på vesentlige avvik fra Stortingets vedtak og forutsetninger i de innledende undersøkelsene.

Av påbegynte forvaltningsrevisjoner fra tidligere år er 35 videreført i 2006. En oversikt over disse følger som vedlegg 2. Oppfølgingen av 10 forvaltningsrevisjoner som tidligere er behandlet av Stortinget, er omtalt i Dokument nr. 3:1 (2005–2006). En av sakene ble foreslått fulgt opp videre, mens de øvrige ble foreslått avsluttet.

En gruppe bestående av representanter fra den engelske, svenske og danske riksrevisjonen har gjennomført en fagfelleevaluering av forvaltningsrevisjonen i Norge. Rapporten som ble avgitt i november 2005, er oversendt kontroll- og konstitusjonskomiteen og departementene til orientering. Det er gruppens oppfatning at resultatene fra fagfelleevalueringen gir Stortinget, forvaltningen og offentligheten rimelig sikkerhet for at Riksrevisjonens praksis for forvaltningsrevisjon er hensiktsmessig utformet, at produksjonen er effektiv, og at forvaltningsrevisjonene er av høy kvalitet. Riksrevisjonens forvaltningsrevisjoner anses som grundige og godt dokumenterte. Det framheves at Riksrevisjonen er en “lærende organisasjon”, og at de ansatte aktivt søker etter gode framgangsmåter og nye ideer. Rapporten peker likevel på enkelte forbedringspunkter som Riksrevisjonen vil rette oppmerksomheten mot i tiden framover.

3.4.1 Forvaltningsrevisjoner som er avsluttet etter foranalysen

Ligningsmyndighetenes behandling av klagesaker

Foranalysen viste variasjoner i den skattefaglige kompe-

tansen til klagenemndenes medlemmer og enkelte svakheter ved ligningskontorenes saksforberedelse. En klageordning som er organisert etter nemndsmodellen, forutsetter grundig saksforberedelse ved ligningskontorene. Det framkom at ligningskontorene etter omorganiseringen i 2002 klart har bedret sine rutiner og praksis på dette området. Undersøkelsen ble derfor avsluttet etter foranalysen.

Kvaliteten på myndighetenes rapportering av utslippsdata

I foranalysen ble det vurdert om rapporteringen av utslippsdata var tilstrekkelig relevant og pålitelig i forhold til de nasjonale målsettingene. Det ble funnet indikasjoner på usikkerhet i de grunnlagsdataene som rapporteres fra bedrifter, kommuner og andre aktører. I forbindelse med at Statens forurensningstilsyn iverksatte nye kvalitetssikringsrutiner i 2000 for de innrapporterte utslippsdataene, ble kvaliteten i de innrapporterte utslippsdataene bedre. De modeller som brukes for å sammenstille grunnlagsdata til nasjonale tall, er sannsynligvis nå av tilstrekkelig god kvalitet. Foranalysen avdekket ikke indikasjoner på at det rapporteres for små eller for store utslipp. Undersøkelsen ble avsluttet etter foranalysen.

Statlige krav til og tilsyn med allmennkringkasting

Målet med foranalysen var å innhente informasjon om og systematisere reguleringstiltakene for allmennkringkasting for å identifisere de virkemidlene staten har til rådighet for å forvalte og føre tilsyn med allmennkringkasterne, både overfor det statlig heleide NRK AS og de kommersielle aktørene TV2, P4 og Kanal 24. Allmennkringkastingsrådet var et rådgivende organ for departementet. Rådet avsluttet sin virksomhet i 2004, og forvaltningsbedriften Medietilsynet ble fra 1. januar 2005 etablert som tilsynsorgan. Opprettelsen av Medietilsynet innebærer en styrking av tilsynsfunksjonen overfor allmennkringkasterne. Det ble besluttet ikke å starte opp en videre undersøkelse av området.

Trafikksikkerhet for jernbanen

Foranalysen omfattet regelverksarbeid og kontrollvirksomhet som gjennomføres av Statens jernbanetilsyn, samt sikkerhetsstyringen i Jernbaneverket og NSB. Det forelå indikasjoner på at omreguleringen av sektoren som fant sted på midten av 90-tallet, medførte en svekkelse av sikkerheten på jernbanen. Omorganiseringen medførte en oppsplitting av kompetanse og rutiner, samtidig som tilsynet var svakt den første tiden etter etableringen. De senere årene har Statens jernbanetilsyn blitt betydelig styrket, slik at det nå i det vesentlige må anses å fylle den rollen det er tiltenkt når det gjelder blant annet regelverksarbeid og kontroll av aktørenes sikkerhetsstyringssystemer. Det har også fått en sterkere status i forhold til aktørene. Parallelt med styrkingen av tilsynet har Jernbaneverket og NSB gjennomført et omfattende arbeid for å få på plass systemer for styring av sikkerheten som oppfyller myndighetenes krav til sikkerhetsstyring. Det vurderes at utviklingen av trafikksik-

kerhetssystemet går i riktig retning. Undersøkelsen ble derfor avsluttet etter foranalysen.

Utviklingen av statens eiendommer under Statsbygg
Foranalysen viste mangler ved Statsbyggs prosjektplanlegging og ved dokumentasjonen av arbeidet med salg og utvikling av statens eiendommer på Fornebu. I løpet av foranalysen utarbeidet Statsbygg prosjektrengskap og bedret dokumentasjonen av arbeidet. Statsbygg har de siste årene fokusert mer på prosjekt- og økonomistyring. Departementet har også blitt tydeligere på at utviklingsprosjekter må legges fram for Stortinget dersom det skjer vesentlige endringer som kan påvirke salgsinntektene. Statsbyggs arbeid med utviklingsprosjekter vil bli fulgt opp i de årlige risikovurderingene og i den årlige revisjonen.

3.4.2. Administrative rapporter i 2005

Administrativ rapport nr. 1/2005: Riksrevisjonens undersøkelse om forvaltning av og måloppnåelse i fastlegeordningen

Formålet med undersøkelsen var å belyse om fastlegeordningen hadde ført til bedre styring og kontroll med kostnadene og tjenestetilbudet, og i hvilken grad ordningen hadde bidratt til kvalitet og kostnadseffektivitet i allmennlegetjenesten. Undersøkelsen viste blant annet at antallet legeårsværk var økt, og at så godt som alle innbyggerne som ønsket det hadde plass på en fastleges liste.

Etter at fastlegeordningen ble innført i 2001 økte de offentlige utgiftene betydelig. Veksten i de statlige refusjonene kunne først og fremst forklares med økte honorartakster for legene. Også kommunene hadde en sterk utgiftsvekst, og spesielt gjaldt dette de mindre kommunene. Disse fikk for øvrig i liten grad del i økningen i legeårsværkene. En stor andel av kommunene hadde i konkurransen om legene gitt tilleggsgodtgjørelser i et omfang som ikke var i samsvar med intensjonene i avtaler mellom Kommunenes Sentralforbund og Den norske Lægeforening. Undersøkelsen viste at et flertall av kommunene opplevde tilgjengeligheten til legen som uendret før og etter reformen, og en stor andel av kommunene mente at fastlegeordningen hadde hatt liten eller ingen betydning for å løse utfordringer knyttet til allmennlegetjenesten.

Undersøkelsen viste at trygdeetatens kontroll med legeoppgjør var mangelfull på flere punkter, og at kontrollen ikke var tilstrekkelig innrettet mot å fange opp feil. Den løpende kontrollen ble i svært liten grad dokumentert, og det ble ikke gjennomført etterkontroll. Trygdeetaten gjennomførte heller ikke utvidet kontroll av minst ett oppgjør fra hver lege per år, som er i strid med gjeldende kollektivavtale mellom Rikstrygdeverket og Den norske Lægeforening. Dette svekker kvaliteten på og resultatene av kontrollarbeidet, siden slike utvidede kontroller antas å ha avgjørende betydning for muligheten til å avdekke feilutbetalinger. Undersøkelsen viste at risikoen for feilutbetalinger var betydelig, og reiste

spørsmål om trygdeetaten hadde tilstrekkelig sikkerhet for at det ble utbetalt korrekte oppgjør til fastlegene.

Helse- og omsorgsdepartementet svarte at fastlegeordningen i første rekke var en reform for byer og tettbygde strøk, og at forventningene for innbyggerne i disse kommunene langt på vei ble innfridd. Problemene i små kommuner var i hovedsak knyttet til rekruttering og stabilitet i legestillingene, og det var som forventet at økningen i legeressursene i liten grad har kommet disse kommunene til del. Departementet ville vurdere tiltak for å redusere den økonomiske belastningen som tilleggsgodtgjørelser representerer for kommunene. Videre bebudet departementet en gjennomgang av kontrollsystemet i trygdeetaten med sikte på forbedringer, slik at det blir samsvar mellom det gjennomførte kontrollregimet og Stortingets forutsetninger.

Administrativ rapport nr. 2/2005: Riksrevisjonens undersøkelse av forvaltningens arbeid med utformingen av EØS-relevant regelverk

Målet med undersøkelsen var å vurdere hvordan og i hvilken grad forvaltningen legger til rette for å påvirke EUs beslutningsprosesser i forberedelsesfasen på områder som faller inn under EØS-avtalen, det vil si under Europakommisjonens forberedende arbeid. Det er i denne fasen Norge har formelle muligheter til å påvirke EUs beslutningsprosesser. Undersøkelsen vurderte forvaltningens arbeid knyttet til de samordningsinstrumentene som er opprettet for å ivareta samordningsbehovet i forvaltningen; Koordineringsutvalget, spesialutvalgene og rammenotatene. Undersøkelsen viste at Utenriksdepartementet ikke har utarbeidet strategidokumenter, instruksjer eller retningslinjer for EØS-arbeidet ut over den europapolitiske plattformen og de tilhørende tiltakene. Undersøkelsen viste også at over halvparten av sakene som ble behandlet i spesialutvalgsmøtene, allerede var vedtatt i EU, og at bare fem prosent av rammenotatene ble utarbeidet i forberedelsesfasen. Spesialutvalgene involverer i varierende grad eksterne aktører i arbeidet og rammenotatene inneholder relativt sjelden synspunkter fra eksterne aktører. Undersøkelsen viste videre at over halvparten av de norske deltakerne i komiteer under Europakommisjonen kun får muntlige styringssignaler på et bredt saksområde i forbindelse med deltakelsen.

Utenriksdepartementet har gitt en samlet uttalelse til de forholdene som er tatt opp i rapporten. Etter departementets oppfatning fører avgrensningen i undersøkelsen til at rapporten ikke gir et helhetlig bilde av forvaltningens arbeid med EØS-saker. Departementet mener det er nødvendig å se på forvaltningens samlede samordnings- og påvirkningsarbeid og framhever at samordning og påvirkning også skjer gjennom andre kanaler enn dem som er undersøkt. Departementet påpeker også at undersøkelsen ikke skiller mellom viktige og mindre viktige saker.

Figur 1 Revisjonsstandarder i Riksrevisjonen

3.6 Metodeutvikling i Riksrevisjonen

3.6.1 Nye generelle standarder for revisjonsarbeidet

1. februar 2005 ble det vedtatt nye standarder for revisjonsarbeidet i Riksrevisjonen. Bakgrunnen var blant annet endringene i revisjonens rammebetingelser, herunder ny lov og instruks for Riksrevisjonen som trådte i kraft 1. juli 2004. De nye revisjonsstandardene er lagt til grunn for alt revisjonsarbeid i Riksrevisjonen fra og med 1. juli 2005. Standardene gjelder alle revisjonstyper, og bygger på INTOSAIs standarder for statlig revisjon. Også andre nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder har vært brukt som bakgrunnsmateriale.

3.6.2 Nye retningslinjer for alle revisjonstypene

Nye retningslinjer for alle revisjonstypene ble tatt i bruk 1. juli 2005. Den nye regnskapsrevisjonsmetodikken innebærer blant annet en sterkere vektlegging av forhold som kan forhindre at virksomhetene når Stortingets oppsatte mål, og skal gi en mer hensiktsmessig revisjon ved at revisjonsrisiko i enda større grad enn tidligere skal legges til grunn for prioritering og planlegging av revisjonen. De nye retningslinjene for forvaltningsrevisjon dekker nå hele revisjonsprosessen ved at planlegging og vurdering av vesentlighet og risiko også er omtalt. Retningslinjene for selskapskontrollen er vesentlig omarbeidet. Fokus i de nye retningslinjene er lagt på prosess, og disse dekker også hele revisjonsprosessen. Det er spesielt lagt vekt på at den nye metodikken skal dekke selskapenes eventuelle sektorpolitiske mål og samfunnsmessige oppgaver.

3.7 Revisjon – misligheter

Riksrevisjonens rolle i arbeidet mot misligheter, blant annet korrupsjon er forankret direkte i riksrevisjonsloven § 9 fjerde ledd. Riksrevisjonen skal gjennom revisjonen bidra til både å forebygge og avdekke misligheter og feil.

Det er fastsatt en egen standard om misligheter, og risikoen for at det skal foreligge misligheter vurderes i revisjonsprosessen og i alle typer revisjon i Riksrevisjonen. I Riksrevisjonens vurdering av internkontrollen i virksomhetene legges det derfor særlig vekt på om virksomhetene drives i samsvar med gjeldende lover og regler, blant annet for bidra til å forebygge og avdekke misligheter. Riksrevisjonen mottar tips om mulige økonomiske misligheter, både skriftlig og muntlig. Spørsmål i tilknytning til forebygging og avdekking av misligheter blir tatt opp i dialogen med virksomhetenes ledere.

Riksrevisjonen kan uten hinder av taushetsplikt melde sine funn eller mistanker til politiet eller andre kontrollinstanser. Riksrevisjonen har hatt flere møter med ØKOKRIM og ett med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) for å diskutere mulige former for samarbeid, informasjonsutveksling mv. Riksrevisjonen arbeider nå med å etablere utdypende retningslinjer for hvordan eventuelle mislighetssaker skal håndteres og følges opp i Riksrevisjonen, og å utarbeide opplæringsbistand til revisorene.

Samarbeidet mellom de nordiske riksrevisjonene for å utvikle revisjonsarbeidet sett i forhold til misligheter ble videreført i 2005. Den etablerte gruppen som er ledet av Riksrevisjonen, har hatt møter der ulike problemstillinger knyttet til revisjon og misligheter er drøftet. Resultatet av arbeidet skal blant annet kunne brukes i kursvirksomhet, som støttemateriell i planleggingen og ved gjennomføring av revisjonen m.m.

3.9 Kommunikasjon med reviderte virksomheter / veilednings- og observatøroppgaver

Det legges vekt på god kommunikasjon med reviderte virksomheter gjennom hele revisjonsprosessen – både muntlig og skriftlig. Høsten 2005 ble det utarbeidet en ny veiledning i muntlig revisjonskommunikasjon. Formålet med veiledningen er å gi føringer for god og enhetlig muntlig kommunikasjon med forvaltningen og statlige selskaper om revisjonsmessige forhold.

Det gjennomføres kontaktmøter mellom Riksrevisjonen og departementene/virksomhetene der blant annet revisjonsfunn, risikovurderinger og planer for kommende revisjonsår gjennomgås. Dette gir ledelsen i de ulike virksomhetene bedre forståelse for revisors arbeid, og setter ledelsens ansvar for styring og kontroll i fokus.

Møtene gir også Riksrevisjonen nyttige innspill til revisjonsarbeidet, og revisor bedre kunnskap om virksomhetenes oppgaver og hvordan disse løses.

Riksrevisjonen gir veiledning til reviderte virksomheter, både i den løpende revisjonen og ved å delta som observatører i aktuelle utviklingsprosjekter mv.

3.10 Undervisning, foredragsvirksomhet o.l.

Ansatte i Riksrevisjonen underviser ved enkelte utdanningsinstitusjoner. Det holdes også foredrag og presentasjoner av revisjonsarbeidet for ulike statlige virksomheter og i enkelte andre fora. Dermed blir den kunnskap og innsikt som Riksrevisjonen besitter, formidlet utad, samtidig som det er attraktivt for ansatte å kunne bidra med slik kunnskapsformidling.

Det er i 2005 undervist eller holdt foredrag ved blant andre det høyere revisorstudiet ved Norges Handelshøyskole og studiet for operasjonell og administrativ kvalitetssikring ved BI, høyskolene i Agder og Bodø, Universitetet for miljø- og biovitenskap (tidligere Norges Landbrukshøyskole) og NTNU i Trondheim.

4 Internasjonale aktiviteter

4.1 Internasjonale revisjonsoppdrag

Revisjonsoppdrag i internasjonale organisasjoner gir økt revisjonskompetanse og nyttig kunnskap om hvordan slike organisasjoner forvalter de midlene medlemslandene har bevilget. Riksrevisjonen er i dag involvert i revisjonen av seks internasjonale organisasjoner. I fire av disse er Riksrevisjonen representert ved representanter i revisjonsstyret sammen med andre medlemsland, mens i to er Riksrevisjonen engasjert som ekstern revisor. Revisjonen utføres i tråd med etablerte retningslinjer for Riksrevisjonens oppdrag som ekstern revisor. Revisor utarbeider årsrapport om ressursbruk, erfaringer og funn til Riksrevisjonens ledelse. Riksrevisjonen har fått oppdraget som ekstern revisor for Organisasjon for Samarbeid og Sikkerhet i Europa (OSSE) og den Interparlamentariske Union (IPU) fra og med regnskapsåret 2006.

Riksrevisjonen hadde følgende revisjonsoppdrag i 2005:

International Organization for Migration (IOM):

Riksrevisjonens oppdrag løper fram til 2007 og er i omfang det mest omfattende internasjonale revisjonsoppdraget til Riksrevisjonen. I tillegg til revisjon av årsregnskapet har det vært gjennomført seks løpende revisjoner i planperioden. Revisjonen har vært gjennomført av tre revisorer fra Riksrevisjonen.

European Space Agency (ESA): Riksrevisjonen deltar i revisjonen av ESA i perioden 2004–2008. En medarbeider er stasjonert i Paris og deltar i den operative utførelsen av revisjonen, og en medarbeider er innvalgt som medlem i ESAs revisjonskommisjon.

EUMETSAT: Revisjonsoppdraget omfatter regnskappene for 2004–2007. Revisjonen er gjennomført som planlagt av to revisorer fra Riksrevisjonen.

European Organisation for the Safety of Air

Navigation (EUROCONTROL): To representanter fra Riksrevisjonen er henholdsvis medlem og møtende varamedlem av revisjonsstyret i EUROCONTROL som har hatt seks møter i 2005. Den norske representanten har deltatt i en undergruppe som har gjennomført en revisjon om hvordan EUROCONTROLS administrasjon følger opp vedtak i de styrende organer, og vært med på utarbeidelse av nye “Terms of Reference og “Rules of Procedure” for revisjonsstyret.

EFTA, EFTA Surveillance Authority (ESA), EFTA Court: En representant fra Riksrevisjonen leder EFTAs revisjonsstyre (EBOA) som består av representanter fra

medlemslandene. EBOA har revisjonsansvaret for EFTA-sekretariatet, EFTA-domstolen og EFTAs overvåkingsorgan i tillegg til finansieringsordningen i EØS (“EEA Financial Mechanism”). Riksrevisjonen har revisjonsansvaret for den norske ordningen (“Norwegian Financial Mechanism”). En ressursgruppe under EBOA som består av medarbeidere fra den islandske og norske riksrevisjonen, har utarbeidet forslag til hvordan finansieringsordningene og støtteordningen “EEA Financial Instrument” skal organiseres og utføres. Gruppen har høsten 2005 gjennomført en pilotrevisjon i Irland av et prosjekt finansiert gjennom støtteordningen. Det er også utarbeidet forslag til retningslinjer for hvordan samarbeidet med de øst-europeiske riksrevisjonene skal foregå innenfor rammen av Financial Mechanism. Det er arbeidet videre med muligheten for revisjoner av EFTAs bidrag til EU-budsjettet.

NATO: En medarbeider fra Riksrevisjonen har vært medlem av NATOs revisjonsstyre i Brussel fram til januar 2006 da hun fratradte etter gjennomført 4-års mandatperiode som styremedlem. Riksrevisjonen deltok også på det årlige møtet mellom NATOs revisjonsstyre og NATO-landenes riksrevisjoner om revisjonen av NATO-regnskapet.

4.2 Fagfellevurdering

Riksrevisjonen har sammen med riksrevisjonene i Canada, Mexico, Sverige, Nederland, Australia og Sør-Afrika deltatt i en fagfellevurdering (peer-review) av den amerikanske riksrevisjonen. Fagfellevurderingen ble slutført i april 2005. Riksrevisjonen har påtatt seg lederansvaret for fagfellevurderinger av riksrevisjonen i Danmark (forvaltnings- og regnskapsrevisjon) og Nederland (forvaltningsrevisjon). For Danmark består teamet av representanter fra riksrevisjonene i Sverige, Canada og Polen, og for Nederland representanter fra England, Sør-Afrika og New-Zealand. Begge oppgaver forventes ferdige i løpet av 2006–2007.

Den gjennomførte fagfellevurderingen av forvaltningsrevisjonen i Riksrevisjonen er omtalt i kapittel 3.4.

4.3 Uviklingssamarbeid med andre lands riksrevisjoner

Bistanden til den zambiske riksrevisjonen er videreført som planlagt, og medarbeidere fra Riksrevisjonen har høsten 2005 bistått den zambiske riksrevisjonen med å fullføre av revisjonsveiledninger og etablere en IT-revi-

sjonsenhet og kvalitetskontrollenhet. Riksrevisjonen har også gitt 50 brukte PC-er til den zambiske riksrevisjonen.

Riksrevisjonen har bistått den indonesiske riksrevisjonen med metodisk opplæring i forbindelse en miljørevisjon knyttet til rehabilitering og gjenoppbygging av Ache etter tsunamien i desember 2004. Det kan bli aktuelt å videreføre den norske opplæringsvirksomheten i Indonesia, og nivået på den norske bistanden vil bli diskutert våren 2006. Den indonesiske riksrevisjonen ønsker å prioritere arbeidet med forvaltningsrevisjon av gjenoppbyggingen på bredere basis, og det er opprettet et styre for dette arbeidet der Norge deltar sammen med ni andre land og EU. Riksrevisjonen har også deltatt på en internasjonal konferanse i Djakarta i regi av den indonesiske riksrevisjonen og den asiatiske utviklingsbanken (ADB) om åpenhet og forsvarlighet i forvaltningen av internasjonal nødhjelp.

Riksrevisjonen har fått i oppdrag av den svenske riksrevisjonen å bistå den malawiske riksrevisjonen i forbindelse med forvaltningsrevisjonsaktiviteter i 2006. En medarbeider fra Riksrevisjonen skal sammen med en konsulent utvikle retningslinjer for forvaltningsrevisjon i den malawiske riksrevisjonen, gjennomføre opplæringsaktiviteter i tilknytning til retningslinjene og bistå et forvaltningsrevisjonsteam ved gjennomføringen av en forvaltningsrevisjon.

Riksrevisjonen ser styrking og effektivisering av riksrevisjoner i utviklingsland og andre land hvor det foregår demokratutbygging som et viktig instrument for å sikre utviklingen og bekjempe korrupsjon i disse landene. Riksrevisjonen er nå i dialog med Utenriksdepartementet med siktemål å utvide sin virksomhet med kapasitetsbygging av riksrevisjoner, i tråd med norske utenriks- og bistandspolitiske målsettinger. Riksrevisjonen vil utrede nærmere hvordan bistandsarbeidet skal organiseres, herunder hvordan det skal bemannes. Det vil søkes nødvendig samarbeid med Utenriksdepartementet for å avklare rammer og finansiering av et slikt utvidet engasjement. Saken vil bli fulgt opp i Riksrevisjonens forslag til budsjett for 2007.

4.4 Deltakelse i internasjonale møter og utviklingsprosjekter

INTOSAI og EUROSAI

Riksrevisjonen er medlem av INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) og dens regionale organisasjon for Europa, EUROSAI (European Organisation of Supreme Audit Institutions). INTOSAI er etablert for å være en møteplass for utveksling av ideer og erfaringer mellom riksrevisjoner for å bidra til å fremme den faglige utviklingen av revisjonsfaget innen offentlig revisjon. Riksrevisjonen er medlem i INTOSAI Governing Board og av INTOSAI Finance and Administration Committee og møter som observatør til EUROSAI Governing Board.

Om Riksrevisjonens engasjement i INTOSAI Development Initiative (IDI), se vedlegg 5.

Riksrevisjonen arbeider i følgende komiteer og grupper:

INTOSAI standardkomité: Fra og med 2005 ble arbeidet med standarder i INTOSAI overført til en ny komité som har fått et utvidet ansvar for standarder knyttet til revisjon, regnskap og intern kontroll. Riksrevisjonen vil gjennom sitt arbeid i komiteen særlig være pådriver for INTOSAIs arbeid med å utvikle retningslinjer for regnskapsrevisjonen basert på IFAC-standardene. I september 2005 var Riksrevisjonen vertskap for møter i standardkomiteen med undergrupper med over 60 deltakere fra mer enn 20 land.

INTOSAI komité for IT-revisjon: Riksrevisjonen har en aktiv rolle i komiteen og har blant annet hatt koordineringsansvar for tre prosjekter innen e-forvaltning.

INTOSAI "Task force" for revisjon av internasjonale institusjoner: Gruppen arbeider for at INTOSAIs prinsipper for hvordan internasjonale institusjoner skal revideres, blir kjent og tatt i bruk.

INTOSAI arbeidsgruppe for miljørevisjon:

Riksrevisjonen er aktiv i arbeidsgruppen og er med i dens styringskomite. Norge har i samarbeid med den nederlandske riksrevisjonen laget en prosjektplan for hvordan man utvikler og innfører verktøy som skal bidra til å opprettholde oppmerksomheten mot revisjonen av vann og avfallshåndtering i planperioden 2005–2007.

INTOSAI arbeidsgruppe for revisjon av privatisering: Riksrevisjonen har startet et arbeid med å klargjøre om det er elementer fra INTOSAIs retningslinjer om økonomisk regulering, Public Private Partnership og Public/Private Finance som kan nyttiggjøres i kontroll- og revisjonsarbeidet i Norge.

EUROSAI arbeidsgruppe for miljørevisjon:

Riksrevisjonen deltar aktivt i utvekslingen av informasjon og erfaringer om miljørevisjon – både løpende og på årlige møter.

EUROSAI arbeidsgruppe for IT-revisjon:

Riksrevisjonen er representert i gruppens arbeid som blant annet har resultert i et verktøy for "Self Assessment" (egenvurdering av IT-funksjonen i riksrevisjoner). "Self Assessment" har nå blitt gjennomført i 18 riksrevisjoner inkludert i Norge, og den norske riksrevisjonen har gjennomført en "Self Assessment" i den nederlandske og svenske riksrevisjonen.

4.5 Besøk til og fra utlandet

Riksrevisjonen har mottatt riksrevisorbesøk fra Slovakia, Polen, Mexico, Zambia, Russland og USA og delegasjonsbesøk fra andre lands riksrevisjoner, nasjonalfor-

samlinger og andre organisasjoner. Flere medarbeidere fra Riksrevisjonen har deltatt på konferanser og møter i utlandet i regi av blant annet andre lands riksrevisjoner, EUROSAI og INTOSAI, samt foretatt studiebesøk utenlands.

4.6 Nordisk samarbeid

Riksrevisjonen har det nordiske formannskapsvervet i planperioden 2005/2006. Det ble avholdt nordisk sjefsmøte i Norge i august 2005. Den nordiske arbeidsgruppen for økonomisk kriminalitet som ledes av Norge, har utarbeidet oversikt over mulige mislighetsformer som det bør være aktuelt for revisor å kunne spore, og utarbeidet en sammenstilling over hvilket mandat de nordiske riksrevisjoner har til å gjennomføre kontroll med misligheter, hvordan riksrevisjonene har organisert arbeidet, og hvordan man eventuelt samarbeider med andre i dette arbeidet. Rapportene ble behandlet på nordisk sjefsmøte i august 2005. Det ble besluttet å forsette arbeidet ett år til for blant annet å utarbeide forslag til kursprogram som riksrevisjonene skal kunne bruke som utgangspunkt for lokale kurs.

Representanter fra Riksrevisjonen har deltatt på det årlige nordisk-baltiske møtet og på møter i nordisk selskapskontrollgruppe. Riksrevisjonen deltar også i en nøkkeltall-sammenligning av de nordiske riksrevisjonene.

4.7 Annet revisjonssamarbeid

HOAP (Harmonisation in overseas audit practice):

Dette er et samarbeid mellom riksrevisjonene i en rekke giverland om rapportering og revisjon av bistandsprosjekter. HOAP har som mål å finne en felles tilnærming til revisjon av bistandsmidler. Deltakerne i HOAP diskuterer nå om det skal gjennomføres felles revisjoner av bistandsmidler.

Revisjonssamarbeidet mellom enkelte land som har F-16 jagerfly og Joint Strike Fighters (JSF):

Den belgiske riksrevisjonen har påtatt seg formannskapet for en videreføring av samarbeidet knyttet til mulig revisjonsmessig oppfølging av refusjon for utviklingskostnader de europeiske land skal ha når F-16 jagerfly selges til tredjeland. Det har vært avholdt et møte, og problemstillingene rundt uteblitt refusjon foreslås tatt opp på et politisk nivå.

Riksrevisjonen har deltatt på et møte i regi av den nederlandske riksrevisjonen om et mulig revisjonssamarbeid for deltakerlandene vedrørende utvikling og anskaffelse av Joint Strike Fighters (JSF). Konklusjonen var at det er ønskelig med et samarbeid i årene framover.

Norsk/russisk parallell revisjon av forvaltningen av felles fiskeressurser i det nordøstlige Atlanterhavet:

Riksrevisjonen og den russiske riksrevisjonen har drøftet opplegg for en eventuell parallell revisjon av forvaltningen av felles fiskeressurser i det nordøstlige Atlanterhavet. Partene har hatt et møte om dette, hvor det ble enighet om rammene for en avtale.

5 Organisering, ressursfordeling og personale

5.1 Riksrevisorkollegiet

Riksrevisjonens øverste ledelse er et kollegium bestående av fem riksrevisorer valgt av Stortinget for en periode på fire år.

Kollegiet hadde i 2005 følgende sammensetning:

Leder: Bjarne Mørk-Eidem
Varamedlem: Brit Hoel

Nestleder: Annelise Høegh
Varamedlem: Siri Frost Sterri

Medlem: Jan L. Stub
Varamedlem: Arve Lønnum

Medlem: Wenche Lyngholm
Varamedlem: Nils Totland

Medlem: Helga Haugen
Varamedlem: Johan Buttedahl

Riksrevisor Wenche Lyngholm ble høsten 2005 utnevnt til statssekretær, og Nils Totland gikk dermed inn som fast medlem av riksrevisorkollegiet fra 21. oktober 2005.

Det ble avholdt ti kollegiemøter i 2005. Kollegiet besøkte i juni riksrevisjonene i Sverige og Danmark.

Nye riksrevisorer er valgt for perioden 1. januar 2006 til 31. desember 2009. Kollegiet har nå følgende sammensetning:

Leder: Jørgen Kosmo
Varamedlem: Brit Hoel

Nestleder: Jan L. Stub
Varamedlem: Arve Lønnum

Medlem: Annelise Høegh
Varamedlem: Finn Kristian Marthinsen

Medlem: Geir-Ketil Hansen
Varamedlem: Morten Lund

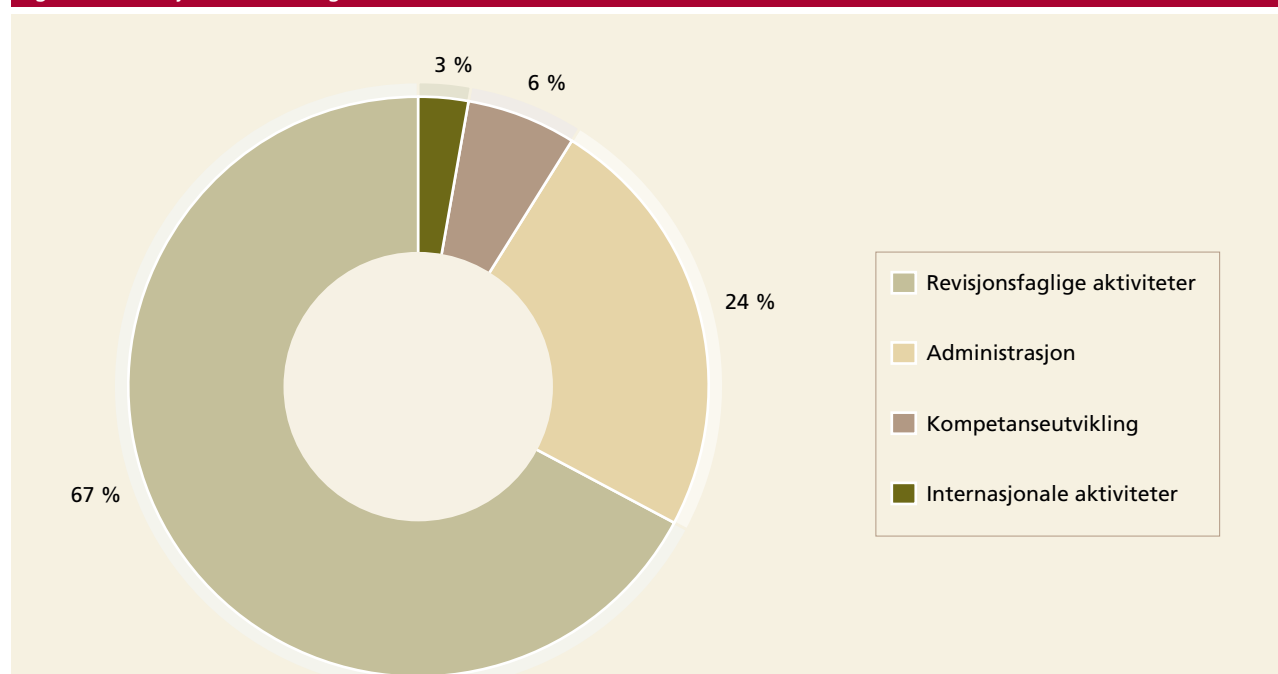
Medlem: Ranveig Frøiland
Varamedlem: Nils Totland

5.2 Organisering og ressursfordeling

Riksrevisjonen er organisert med én administrasjonsavdeling, fire regnskapsrevisjonsavdelinger og to forvaltningsrevisjonsavdelinger. Organisasjonskart for Riksrevisjonen per 31. desember 2005 følger som vedlegg 1.

Selskapskontrollen er organisert sammen med forvaltningsrevisjonen. To revisjonsstøtteenheter arbeider med

Figur 2 Riksrevisjonens fordeling av ressurser i 2005

metodeutvikling og kvalitetskontroll for henholdsvis regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/selskapskontroll.

Det ble i 2005 gjennomført enkelte endringer i ansvarsfordelingen mellom de ulike avdelingene som følge av endringene i departementsstrukturen og oppgavefordelingen mellom departementene i forbindelse med regjeringsskiftet. I forbindelse med vedtakelsen av ny strategisk plan for Riksrevisjonen for perioden 2006–2010 vil det bli foretatt ytterligere endringer i ansvarsfordelingen mellom regnskapsrevisjonsavdelingene fra 1. mai 2006. Det vises til egen omtale av arbeidet med ny strategisk plan i kapittel 6.10.

Årsrapporteringen fra avdelingene i Riksrevisjonen viser at 67 % av ressursene i 2005 ble brukt på revisjonsfaglige aktiviteter, 6 % på kompetanseutvikling og 3 % til internasjonale aktiviteter. 24 % av ressursene er benyttet til administrative aktiviteter. Dette omfatter blant annet IT-støtte for revisjonen, IT-utviklingsprosjekter og administrative driftsoppgaver inkludert renhold. Figur 2 viser Riksrevisjonens fordeling av ressurser på de ulike aktivitetene i 2005. Tabell 1 viser revisjonsinnsatsen fordelt på de ulike revisjonstypene i perioden 2001–2005.

Tabell 1 Fordeling av ressurser mellom revisjonstypene i perioden 2001–2005 i prosent

Revisjonstype	2001	2002	2003	2004	2005
Regnskapsrevisjon	78	75	69	67	69
Forvaltningsrevisjon	17	21	26	28	26
Selskapskontroll	5	4	5	5	5

5.3 Personalet

5.3.1 Personalsituasjonen

Riksrevisjonen hadde i 2005 en ramme på 484,5 årsverk. Ved årsskiftet var 508 personer ansatt i virksomheten. Av disse var 97 personer lokalisert utenfor Oslo. Oversikten over medarbeidere lokalisert utenfor Oslo ved utgangen av 2005 følger som vedlegg 2.

Alderssammensetningen blant Riksrevisjonens ansatte har vært relativt stabil de siste årene, men det har vært en svak økning i de høyeste aldersgruppene mens antall ansatte i aldersgruppen 30–39 år har gått noe ned, se tabell 2. Oversikten viser for øvrig at det blant de ansatte er klart flere kvinner enn menn i aldersgruppen 30 til 50 år.

5.3.2 Likestilling

Riksrevisjonen skal fremme likestilling mellom kvinner og menn i samsvar med intensjonene i likestillingsloven, og det er utarbeidet en egen handlingsplan for likestilling. Forholdene skal legges til rette for reell likestilling på alle nivåer, og det satses på en rekke områder for å oppnå dette. Etter Riksrevisjonens vurdering har virksomheten lyktes i dette arbeidet.

Tabell 2 Antall ansatte fordelt på ulike aldersgrupper og kjønn

Alder	Mann		Kvinne		Totalt		Prosent	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Opptil 29	31	26	23	27	54	53	10,5%	10,4%
30–39	65	64	100	89	165	153	32,1%	30,1%
40–49	72	66	75	86	147	152	28,6%	30,0%
50–59	59	64	58	55	117	119	22,8%	23,4%
60 og over	17	15	14	16	31	31	6,0%	6,1%
Sum	244	235	270	273	514	508	100%	100%

Kjønnsfordelingen i Riksrevisjonen viste i 2005 en kvinneandel på 53,7 %. Kvinneandelen varierer imidlertid noe mellom de ulike avdelingene. Kvinneandelen i fem av sju avdelinger var over 50 %.

I henhold til Riksrevisjons handlingsplan for likestilling skal kvinner være representert med minimum 40 % i hver stillingsgruppe. I alle stillingsgrupper med kvoteringsregel var det i 2005 en kvinneandel på over denne prosentandelen. Dette gjaldt også toppleder- og mellomlederstillingene, der kvinneandelen var henholdsvis 41,2 % og 44,1 %.

Det er kun kvinner i sekretær-/førstesekretærgruppen, og det er kun menn blant driftsteknikerne. Forut for rekruttering i de ulike stillingsgruppene blir det vurdert om det er behov for å oppfordre kvinner, ev. menn, til å søke.

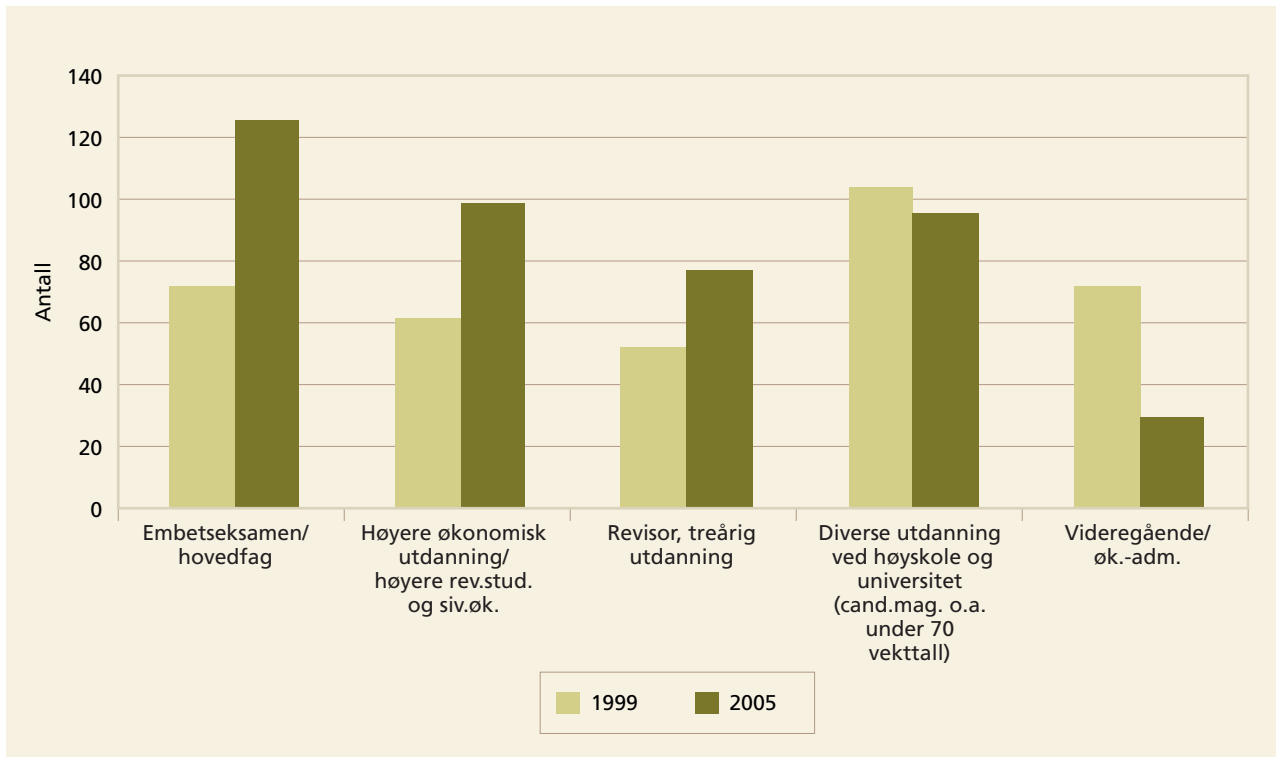
Gjennomsnittslønn brutto per måned for alle ansatte som er omfattet av Hovedtariffavtalen, og som ikke er ledere på lederlønnskontrakt er 30 856 kroner. Det er en differanse på 1 294 kroner mellom menn og kvinner. Innenfor de enkelte stillingsgruppene er lønnsavstanden mindre. Legger man gjennomsnittslønnen i gruppene til grunn, svarer det til ca. ett lønnstrinn i alle gruppene.

Når det gjelder deltid, er det fortsatt en relativt større andel av kvinner som har redusert stilling, enn menn, det vil si 8,4 % og 4,3 % for henholdsvis kvinner og menn. Andelen kvinner i deltidsstilling har gått betydelig ned fra 2004 til 2005 (fra 15,6 % i 2004), mens andelen menn har gått svakt opp. Riksrevisjonen har en livsfaseorientert personalpolitikk som skal ta hensyn til at alle tilsatte ved behov skal kunne få redusert stilling. Når det gjelder overtid, er det utarbeidet statistikk som viser at det gjennomsnittlig har vært en tilnærmet lik belastning på kvinner og menn.

5.3.3 Personalets kompetanse

Godt kvalifiserte medarbeidere med ulik utdanningsbakgrunn er det viktigste fundamentet for Riksrevisjonens virksomhet. Riksrevisjonen satses bevisst på å rekruttere medarbeidere med god kompetanse. Figur 3 viser formalkompetansen i revisjonsavdelingene ved utgangen av 1999 og 2005. Andelen medarbeidere med høyere utdanning har økt betydelig disse årene.

Figur 3 Kompetansesammensetning i fagavdelingene

5.3.4 Kompetanseutvikling

Generelt

Riksrevisjonen er en kompetansebedrift hvor det satses mye på å legge til rette for opplæring og utvikling slik at oppgavene kan løses på en god måte.

Det er utviklet et nytt introduksjonsprogram og et eget treårig opplæringsprogram for nyansatte revisorer, se omtale nedenfor. Som et ledd i dette er det i forbindelse med medarbeidersamtalene i 2005 foretatt en kompetansekartlegging blant alle ansatte i revisjonsavdelingene. Formålet har vært å få en grundig oversikt over kompetansen og å kunne legge til rette for en enda mer målrettet kompetanseutvikling.

Medarbeidere som ikke omfattes av opplæringsprogrammene for nyansatte, skal hvert år gjennomføre minst 35 timer arbeidsrelaterte kompetanseutviklings tiltak. Målsettingen med denne ordningen er å stimulere til regelmessig kompetanse- og egenutvikling, og sikre at samtlige medarbeidere årlig gjennomfører utviklings tiltak.

De ansatte tilbys både interne og eksterne kurs. Det interne tilbudet er nå i stor grad organisert rundt treårige opplæringsprogrammer som gir basiskompetanse (se nedenfor), men i tillegg settes det også opp en rekke kurs som går mer i retning av spesialisering. I 2005 ble det arrangert ca. 40 interne kurs i Riksrevisjonen. I tillegg deltar mange på eksterne kurs og seminarer for faglig oppdatering.

Stipend

Riksrevisjonen gir hvert år et antall ansatte stipend for etter- og videreutdanning. Ordningen er basert på søknad fra den enkelte. Denne utdanningen foregår hovedsakelig ved universiteter og høyskoler innen områder relevant for arbeidet med revisjon. Ved tildelingen høsten 2005, som gjelder for studieåret 2006–2007, tildelte Riksrevisjonen stipend til 32 medarbeidere – hvorav 12 seniorer (over 45 år). Av det totale antall innvilgede søknader ble 14 kvinner (43,8 %) gitt stipend. Til sammenligning var 42,7 % av alle som fikk stipend i 2004, kvinner.

Kompetanseutviklingsprogram for nytilsatte

I august 2005 trådte et nytt introduksjonsprogram og nye treårige opplæringsprogrammer for hver av revisjonsformene i kraft. Som en del av introduksjonsprogrammet er det utviklet og tatt i bruk en rekke e-læringskurs. Hovedmålene med programmene er å sikre at alle nyansatte revisorer får en enhetlig basiskompetanse for revisjonsarbeidet, og å sikre at de får den revisjonsfaglige kompetansen de trenger etter hvert som arbeidsoppgavene utvikler seg, det vil si rett kompetanse til rett tid. Programmene er knyttet opp til karriereplanen for nyutdannede i Riksrevisjonens lønnspolitikk. I tillegg vil et profesjonelt og fleksibelt opplæringsystem bidra til at Riksrevisjonen fremstår som en moderne og attraktiv arbeidsplass.

Lederutvikling

Det er utviklet et ledelsesutviklingsprogram i verdibasert ledelse for alle ledere i virksomheten. Programmet startet opp høsten 2005 og skal gå over to år. Det ble i

2005 blant annet gjennomført ledersamlinger og en 360-graders lederevaluering, som det arbeides aktivt med å følge opp i de enkelte avdelinger og seksjoner.

Hospitering

To medarbeidere fra Riksrevisjonen har hospitert i den europeiske revisjonsretten i Luxembourg (ECA), henholdsvis våren og høsten 2005. De har hospitert i metodeseksjonen i ECA og har arbeidet med utvikling av retningslinjer for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon.

En informasjonsmedarbeider fra den danske riksrevisjonen arbeidet én måned i Riksrevisjonen for få innblikk i hvordan Riksrevisjonen organiserer og driver sin informasjonsvirksomhet.

5.3.5 Personalpolitiske tiltak

Riksrevisjonens verdier

Riksrevisjonens omdømmeverdier er objektiv, uavhengig og kompetent. De to siste årene er det også arbeidet med å definere Riksrevisjonens interne samspillverdier, som skal utfylle omdømmeverdiene, og å forankre disse verdiene i organisasjonen. Arbeidet har involvert alle ansatte og resultert i samspillverdiene lagånd, åpenhet og respekt. Det er en målsetting at alt arbeid i Riksrevisjonen skal preges av disse verdiene.

Riksrevisjonens rutiner og retningslinjer, lønnspolitikk, stillingsbeskrivelser og opplegg for medarbeidersamtaler er gjennomgått med sikte på å forankre og synliggjøre verdiene.

Riksrevisjonens ledelsesprinsipper

Riksrevisjonen har blant annet som et ledd i arbeidet med verdiene vedtatt nye, overordnede ledelsesprinsipper. Disse skal bidra til at medarbeiderne opplever at ledelse i Riksrevisjonen utøves på en god måte og i samsvar med verdiene.

Inkluderende arbeidsliv (IA)

Riksrevisjonen har som IA-virksomhet utarbeidet en egen handlingsplan for IA-arbeidet. Handlingsplanen legger vekt på arbeidet med oppfølging og tilrettelegging for sykmeldte og ansatte med redusert arbeidsmulighet. Implementering av Riksrevisjonens verdigrunnlag har også vært sentralt i IA-arbeidet.

Seniorpolitikk i Riksrevisjonen

Det er satt i verk en rekke tiltak for å utvikle og beholde erfarne medarbeidere. Tiltakene skal legge til rette for faglig og personlig utvikling.

5.3.6 Sykefravær

Sykefraværet i 2005 var på 5,0 % mot 6,4 % i 2004. Det har vært arbeidet systematisk med oppfølging av sykmeldte. Samarbeid og tilrettelegging har skjedd mellom sykmeldte, leder, bedriftshelsetjenesten og Personalseksjonen. Det fokuseres også på lederopplæring og informasjon om virkemidler, rettigheter og plikter for de ansatte. Dette arbeidet gis høy prioritet i organisasjonen.

5.3.7 Rekruttering, turnover og markedsføring

Det ble ansatt 41 nye medarbeidere i 2005. Av disse var 27 kvinner og 14 menn. Fem ansatte fikk nye stillinger på høyere nivå – tre kvinner og to menn. Riksrevisjonen mottok et stort antall søknader på kunngjorte stillinger.

Total turnover i 2005 var på 5,4 %. Ni medarbeidere sluttet ved oppnådd pensjonsalder.

Riksrevisjonen har også i 2005 drevet aktiv markedsføring på universiteter og høyskoler med fagområder som er relevante. Markedsføringen har dels vært ved deltakelse på karrieredager, dels ved foredrag.

6 Administrasjon og interne aktiviteter

6.1 Administrative driftsoppgaver og støttefunksjoner

Riksrevisjonen har en egen IT-seksjon som i tillegg til å drifte Riksrevisjonens IT-systemer, arbeider med utvikling av IT-løsninger og IT-støtte til revisjonsarbeidet. Til større utviklingsoppgaver og ved behov for spesiell kompetanse er det behov for å bruke eksterne IT-konsulenter.

Riksrevisjonen har valgt å ha egne ansatte til å utføre andre nødvendige administrative støttefunksjoner i stedet for å kjøpe disse tjenestene eksternt, som for eksempel driftsteknikere og renholdspersonale. For øvrig brukes interne ressurser til å utvikle og gjennomføre en rekke kurs, til Riksrevisjonens arkiv og til ulike drifts- og utviklingsoppgaver innen personaladministrasjon og økonomiforvaltning.

6.2 Sikkerhet

Riksrevisjonen prioriterer krav til sikkerhet ved behandling av informasjon. Det arbeides løpende med å forbedre sikkerheten, og det er også i 2005 gjennomført flere tiltak for å bedre sikkerheten ved Riksrevisjonens lokaler i og utenfor Oslo.

Riksrevisjonen behandler en del informasjon som er gradert etter bestemmelsene i sikkerhetsloven, og som ikke kan behandles i det ordinære elektroniske nettet. Det er satt i gang en prosess for å etablere et eget nettverk godkjent av Nasjonal sikkerhetsmyndighet for behandling av slik informasjon. I denne forbindelse vil det også bli etablert særskilte sikkerhetssoner i Riksrevisjonens lokaler.

Det arbeides videre med etablering av en ny beredskapsløsning for Riksrevisjonens prioriterte IT-systemer.

6.4 Nytt lønns- og personalsystem

Statens fovaltningstjeneste sa opp avtalen med Riksrevisjonen om kjøring av lønn fra og med 1. mai 2005. Riksrevisjonen har valgt Senter for statlig økonomistyring (SSØ) som ny leverandør, med lønns- og personalsystemet SAP. Overgangen til SSØ og SAP har medført betydelige utfordringer.

6.5 Felles plan- og rapportsystem

Et nytt internt plan- og rapporteringssystem er under

utvikling og iverksetting i Riksrevisjonen. En første versjon er tatt i bruk av forvaltningsrevisjonsavdelingene og administrasjonen. Systemet skal våren 2006 tas i bruk av resten av organisasjonen. Formålet er at systemet skal være et effektivt og brukervennlig planleggings- og styringsverktøy for alle i Riksrevisjonen.

6.6 Dokumentoffentlighet

I 2005 mottok Riksrevisjonen 148 innsynsbegjæringer. Av disse kom 87 inn under bestemmelsen om utsatt offentlighet, jf. riksrevisjonsloven § 18 og offentlighetsloven § 4. Av de 61 innsynsbegjæringer som ble behandlet, ble det gitt innsyn i 52 tilfeller mens 9 innsynsbegjæringer ble avslått.

6.8 Nytt intranett og nettsted mv.

Et velfungerende og brukervennlig intranett er viktig for alt arbeid i Riksrevisjonen. Det er derfor blitt utviklet en ny intranettportal, Forum, som Riksrevisjonen tok i bruk i mars 2005. Målet har vært å etablere en plattform for god og hensiktsmessig informasjonsflyt i organisasjonen, der relevant informasjon gjøres lett tilgjengelig for Riksrevisjonens ansatte. Det er også et mål at intranettet skal effektivisere arbeidsprosessene og bidra til å dele og bygge opp kompetanse.

Mot slutten av året ble også Riksrevisjonens nye nettsted lansert. I tillegg til ny design, er det særlig lagt vekt på å gjøre alle dokumenter og revisjonsresultater lett tilgjengelige for et eksternt publikum. Riksrevisjonen innførte elektronisk arkiv fra 1. januar 2005, og det er igangsatt et arbeid med å innføre elektronisk dokumentlager for ikke-arkivverdige dokumenter, det vil si dokumenter som ikke arkiveres elektronisk i det Noark-baserte elektroniske arkivet. Parallelt pågår rydding av eldre materiale for avlevering til Riksarkivet.

Ny design på Riksrevisjonens dokumentserie ble lansert i november 2005.

6.9 Faglig forum og lederfrokoster

Om lag én gang i måneden arrangeres det fellesmøter, faglig forum, for Riksrevisjonens ansatte. Det brukes både interne og eksterne forelesere. I 2005 ble det arrangert til sammen ti slike møter. Tema har blant annet vært: revisjon og misligheter, bruk av analyseverktøy, Arbeids- og sosialdepartementet - målsetting og utfor-

dringer vedrørende ny organisering av departementet, og språk og kommunikasjon.

Det ble også jevnlig arrangert lederfrokoster der aktuelle ledelsesfaglige temaer og utfordringer settes i fokus.

Arbeidet med å utforme en ny strategisk plan for Riksrevisjonen ble startet opp i 2005. Den nye planen vil gjelde for fire år fra 1. mai 2006. Det er besluttet at Riksrevisjonens spesialiserte organisasjon med to forvaltningsrevisjonsavdelinger og fire regnskapsrevisjonsavdelinger skal videreføres i kommende planperiode.

6.10 Ny planperiode og ny strategisk plan

Riksrevisjonen har endret planperioden til 1. mai – 30. april fra og med planåret 2006/2007.

7 Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 2005

Riksrevisjonens regnskap er revidert av statsautorisert revisor Ole Kjelstrup, som Stortingets presidentskap har

oppnevnt som revisor. Regnskapet for 2005 med noter og revisjonsberetning er sendt Stortingets presidentskap.

Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 2005 (tall i 1000 kr):

Kap	Post	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Regnskap 2005
0051	Riksrevisjonen			
	01 Lønn og godtgjørelser	206 243	217 040	217 029
	01 Varer og tjenester	97 285	112 812	108 133
	Sum utgifter	303 528	329 852	325 162
3051	Riksrevisjonen			
	01 Refusjon innland	992	900	862
	02 Refusjon utland	934	600	616
	03 Refusjon arbeidsmarkedstiltak			5
	16 Refusjon fødselspenger	3 334		5 724
	18 Refusjon sykepenger	5 664		4 651
	Sum inntekter	10 924	1 500	11 858

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 30. mars 2006

Jørgen Kosmo

Jan L. Stub

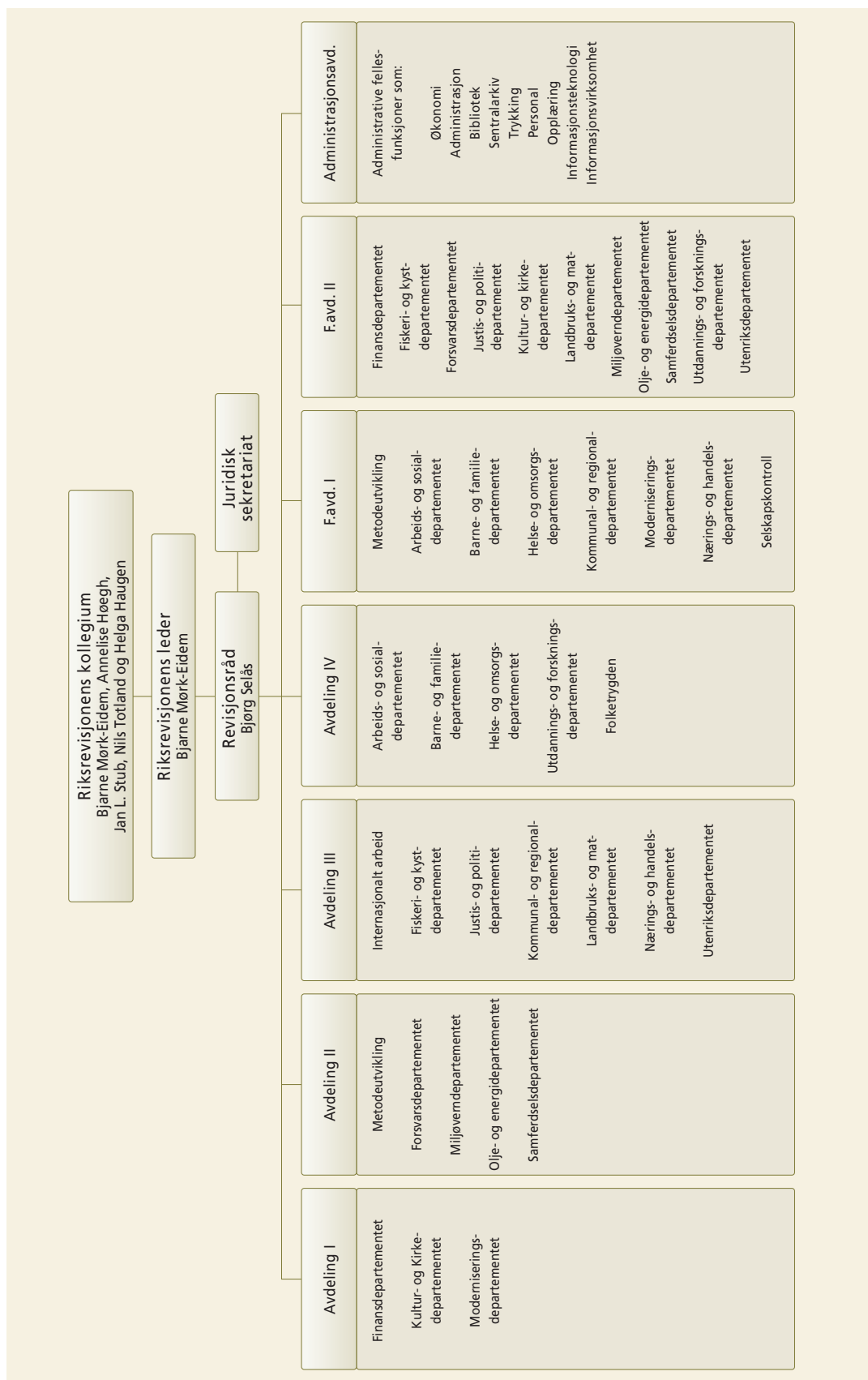
Annelise Høegh

Geir-Ketil Hansen

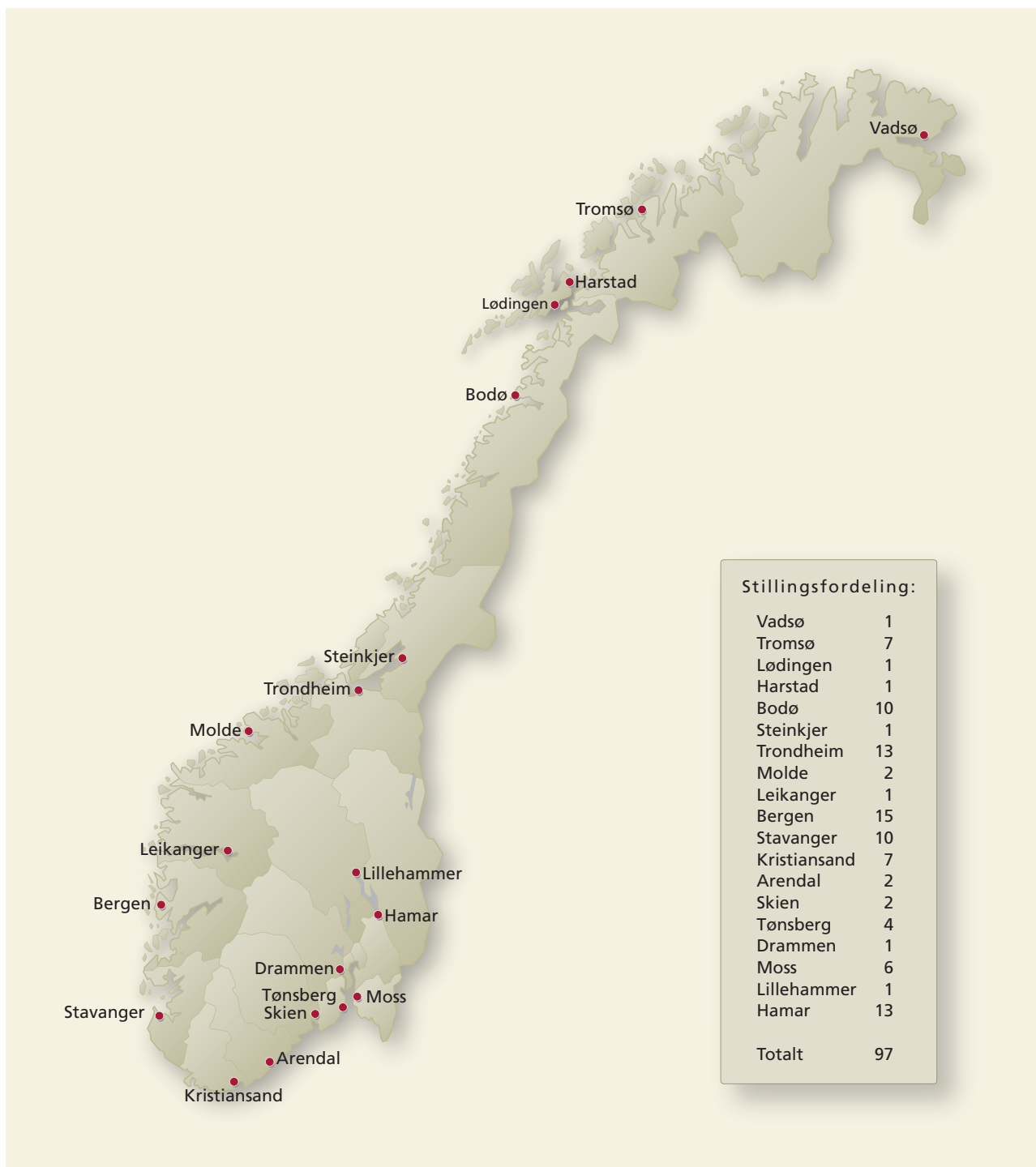
Ranveig Frøiland

Björg Selås

Vedlegg 1: Organisasjonskart for Riksrevisjonen per 31. desember 2005

Vedlegg 2: Medarbeidere lokalisert utenfor Oslo per 31. desember 2005

Vedlegg 3: Riksrevisjonens rapportering til Stortinget i 2005

Følgende revisjonsrapporter er sendt til Stortinget i 2005:

- Dokument nr. 3:4 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av utnyttelse av operasjonskapasitet i sykehus
- Dokument nr. 3:5 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av statens satsing på elektronisk innkjøp
- Dokument nr. 3:6 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av Norges forskningsråds handlingsrettede programmer
- Dokument nr. 3:7 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av salget av Lista flystasjon
- Dokument nr. 3:8 (2004–2005) Riksrevisjonens gjennomgang av Forsvarsdepartementets regnskap for 2004
- Dokument nr. 3:9 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av avhending av eiendom, bygg og anlegg i Forsvaret
- Dokument nr. 3:10 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av regelverksforenkling og reduksjon av skjemabelastning for næringslivet
- Dokument nr. 3:11 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av omorganiseringer som forvaltningspolitisk virkemiddel
- Dokument nr. 3:12 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av styring og oppfølging av tiltak for rusmiddelmissbrukere
- Dokument nr. 3:13 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes ansvar for skolebygninger
- Dokument nr. 3:14 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av måloppnåelsen i kriminalomsorgen
- Dokument nr. 3:15 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av effektiviteten i straffesakskjeden
- Dokument nr. 3:16 (2004–2005) Riksrevisjonens undersøkelse av materiellinvesteringsprosjekter i Forsvaret

(Foto: Jannecke Sanne)

- Dokument nr. 1 (2005–2006) 1 Ekstrakt av Norges statsregnskap og regnskap for administrasjonen av Svalbard for budsjetterminen 2004. 2 Resultatet av den årlige revisjon og kontroll for budsjetterminen 2004
- Dokument nr. 3:1 (2005–2006) Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner behandlet av Stortinget
- Dokument nr. 3:2 (2005–2006) Riksrevisjonens undersøkelse om realisering av nytteeffekter fra IT-prosjekter i trygdeetaten
- Dokument nr. 3:3 (2005–2006) Riksrevisjonens undersøkelse av tjenester fra laboratorie- og røntgenvirksomheter
- Dokument nr. 3:4 (2005–2006) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre IT-infrastruktur

Alle dokumenter og pressemeldinger er tilgjengelige på Riksrevisjonens nettsted www.riksrevisjonen.no.

Vedlegg 4: Påbegynte forvaltningsrevisjoner som videreføres i 2006

Forvaltningsrevisjoner som videreføres som foranalyser (FA) eller som hovedanalyser (HA) i 2006:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

- Prioriteringer og ressursbruk i Aetat (HA)
- Trygdeetatens forvaltning av bilstønsordningen (HA)

Barne- og likestillingsdepartementet

- Tilrettelegging for full barnehagedekning (FA)
- Kontroll av kontantstøtteordningen (FA)

Finansdepartementet

- Fastsettelse av særavgifter (HA)
- Systemutviklingsprosjekter i skatteetaten (HA)
- Innfordring av skatter – treårs oppfølging (HA)
- Skatteetatens kontrollvirksomhet (FA)

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

- Tiltak for en mer brukerorientert tjenesteproduksjon (HA)
- Måloppnåelse og effektivitet i fylkesmannsembetene (HA)
- Elektronisk samhandling og samordning i offentlig sektor (HA)

Fiskeri- og kystdepartementet

- Havbruk som vekstnæring (HA)
- Forvaltningen av fiskeressursene i Barentshavet (FA)

Forsvarsdepartementet

- Forsvarsdepartementets forvaltningspraksis – sporbarhet av faglige råd (HA)
- Forsvarets internasjonale operasjoner (HA)

Helse- og omsorgsdepartementet

- Akuttmedisinsk beredskap i spesialisthelsetjenesten (HA)
- Innkjøp og utnyttelse av medisinsk-teknisk utstyr i sykehus (HA)¹
- Kvalitet på medisinsk registrering og kodingspraksis i sykehus (HA)²

- Tjenestetilbudet til barn og unge med psykiske problemer (HA)
- IT-basert informasjonsflyt i og mellom sykehus (FA)
- Klagesaksbehandling i Statens helsetilsyn sentralt og lokalt (HA)

Justisdepartementet

- Oppfølging av gjeldsordningsloven (HA)³
- Justisdepartementets forvaltning av Svalbard (FA)
- Justisdepartementets samordningsansvar for samfunnsikkerhet (FA)
- Sikkerhet og beredskap innen offshore og skipsfart (FA)

Kommunal- og regionaldepartementet

- Tilbudet for vanskeligstilte på boligmarkedet (FA)

Kultur- og kirkedepartementet

- Måloppnåelse for tilskudd på kultur- og idrettsområdene (FA)

Kunnskapsdepartementet

- Påliteligheten av resultatrapporteringen på universitets- og høyskolesektoren (FA)
- Opplæring i grunnskolen (HA)

Miljøverndepartementet

- Oppfølging av konvensjonen om biologisk mangfold (HA)
- LA21/ lokal arealforvaltning (HA)

Nærings- og handelsdepartementet

- Måloppnåelse for Innovasjon Norge AS (FA)

Olje- og energidepartementet

- Myndighetsutøvelse for reduksjon av Nox-utslipp (FA)

Samferdselsdepartementet

- Effektiviteten av offentlige tiltak i kollektivtrafikken (HA)

Utenriksdepartementet

- Kvinne- og likestillingsrettet bistand (HA)

1) Dokument nr. 3:6 (2005–2006) ble lagt fram for Stortinget 19. januar 2006

2) Dokument nr. 3:7 (2005–2006) ble lagt fram for Stortinget 5. april 2006

3) Dokument nr. 3:5 (2005–2006) ble lagt fram for Stortinget 19. januar 2006

Vedlegg 5: Orientering om INTOSAI Development Initiative – IDI

INTOSAI Development Initiative er et opplæringsprogram rettet mot riksrevisjoner i utviklings- og reformland. Virksomheten foregår gjennom

INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) regionale sammenslutninger for Afrika, Arabia (landene i Den arabiske liga), Asia, Europa, Karibia, Latin-Amerika og Oseania, og IDI har et nært samarbeid med regionenes sekretariater og opplæringskomiteer.

IDI ble overført fra Canada og etablert i Norge fra 1. januar 2001, i tråd med Stortingets vedtak på bakgrunn av Dokument nr. 3:14 (1997–98) og Innst. S. nr 8 (1998–99). IDI er organisert som en stiftelse, og årlig tilskudd over bistandsbudsjettet til sekretariatets drift utbetales gjennom NORAD.

Styret for IDI består av sju medlemmer, hvorav fire fra Riksrevisjonen. Riksrevisjonens leder er leder av styret for IDI. De tre andre styremedlemmene er utenlandske, og de er riksrevisorer i Canada, Nederland og Storbritannia. INTOSAIs generalsekretær er observatør. Av styremedlemmene er fire menn og tre kvinner.

IDI-sekretariatet er samlokalisert med Riksrevisjonen i Oslo og leier kontorplass og møterom av Riksrevisjonen.

I 2005 disponerte IDI-sekretariatet 15,1 årsverk fordelt på 20 medarbeidere (ti kvinner og ti menn). IDI har rekruttert medarbeidere fra flere INTOSAI-regioner for å varetta god kommunikasjon og legge til rette for best mulig samarbeid. Sekretariatets medarbeidere i 2005 kom fra Canada, Colombia, India, Japan, Norge, Storbritannia og Tunisia. Fire arbeidsspråk benyttes permanent i IDI (arabisk, engelsk, fransk og spansk), og russisk har vært benyttet siden 2003 i opplæringsprogrammer for riksrevisjoner i Øst-Europa og Sentral-Asia.

Den strategiske planen for IDIs faglige programvirksomhet i perioden 2001–2006 fastslår at IDI fortsatt skal arbeide regionalt og ikke bilateralt, og den bygger på at det eksisterer en viss opplæringskapasitet og -kompetanse i INTOSAIs regioner. IDI skal i nært samarbeid med riksrevisjonene i de respektive regioner bidra til å opprettholde og videreutvikle opplærings-samarbeidet. De fem hovedmålene i IDIs strategiske plan er å

- sikre og styrke opplæringskapasiteten i INTOSAI regioner
- etablere og/eller styrke nettverk av opplærings-spesialister

- samarbeide med INTOSAIs stående fagkomiteer og arbeidsgrupper
- oppdatere og videreutvikle IDIs informasjonsprogram
- utrede potensialet for fjernundervisning

Gjennomføringen av den strategiske planen er i rute ved utgangen av 2005.

Det årlige driftstilskuddet til sekretariatet dekker ikke kostnadene til programvirksomheten, som må finansieres ved bidrag fra andre. I 2005 har bistandsorganer i Canada, Danmark, Irland, Island, Finland, Sveits og Sverige bidratt med midler til IDIs programvirksomhet. Tilskudd er også mottatt fra EUROSAI (European Organization of Supreme Audit Institutions) og Utenriksdepartementet. Finansieringen har så langt vært tilstrekkelig. En rekke riksrevisjoner gir verdifulle bidrag til IDIs aktiviteter i form av tjenester, for eksempel ved å stille fagekspertise og opplærings-spesialister til rådighet.

IDI gjennomfører omfattende opplæringsprogrammer som setter ledere og revisorer i stand til å være instruktører og ressurspersoner i deres egen nasjonale riksrevisjon, så vel som innen regionen, og det er et mål at alle aktiviteter skal bidra til å sikre kontinuitet og bærekraftig utvikling. Utdanning og videreutvikling av opplærings-spesialister er et viktig element i dette arbeidet. Det har vært satset bevisst på å styrke utviklingslandenes egen evne til å organisere relevante opplærings-tiltak, stimulere regionalt og globalt samarbeid, utvikle opplæringsstilbud på nye fagområder og bruke ny teknologi i opplæring og informasjonsutveksling.

I 2005 gjennomførte IDI programmer i de fleste av INTOSAIs regioner. IDI har satset på å vedlikeholde og videreutvikle opplæringskapasiteten i regionene. Aktivitetene har vært preget av balanse mellom opplæringsrelaterte tiltak, styrking av informasjonsutveksling globalt og innen og mellom regionene, og tilrettelegging for å implementere INTOSAIs veiledninger og anbefalinger for god offentlig revisjon. For å koordinere egne strategier med donorer og andre berørte parter har IDI inngått flere samarbeidsavtaler. IDI har sørget for en rimelig fordeling mellom kjønnene ved å prioritere kvinners mulighet til å delta i programaktivitetene. I 2005 utgjorde kvinneandelen av i alt 323 kursdeltakere 41 %, og blant 22 fagekspertene og instruktørene som ble benyttet, var kvinneandelen 23 %. I den grad det har vært mulig, har IDI kjøpt varer og tjenester lokalt der den enkelte aktivitet har funnet sted.

Sjette og siste del av et program for å styrke opplæringskapasiteten og utdanne opplærings-spesialister i riksrevis-

sjonene i Sentral- og Øst-Europa og land i Sentral-Asia, ble gjennomført i 2005 med økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet og EUROSAI. Fagtemaet var forvaltningsrevisjon med fokus på å avdekke underslag. Programmet ble gjennomført på to språk samtidig (russisk og engelsk).

IDI har siden 2002 rettet mye oppmerksomhet mot samarbeid med INTOSAI's faste komiteer og arbeidsgrupper. Dette har hittil resultert i nye opplæringsprogrammer i miljørevisjon og revisjon av offentlig gjeld. En spørreundersøkelse i 2004 om utviklingsbehovene til riksrevisjoner i utviklings- og reformland viste at behovene er størst innenfor IT-revisjon. IDI har fulgt opp dette i 2005 ved bl. a. å arrangere et omfattende opplæringsprogram i samarbeid med ARABOSAI og INTOSAI's IT-revisjonskomité.

I 2005 har IDI gjennomført to pilotprosjekter i E-læring, fjernundervisning ved hjelp av moderne IT- og kommunisjonsverktøy. I Latin-Amerika ble et tradisjonelt kurs i forvaltningsrevisjon omarbeidet til full on-line fjernundervisning med veiledere tilgjengelig via Internett.

Fordeler var blant annet langt flere deltakere enn ved tradisjonelle kurs, og spart tid og kostnader ved at kursdeltakerne ikke behøvde å reise til et kurssted. Et eget e-lærings-verksted ble avholdt for utvalgte opplærings-spesialister fra alle INTOSAI-regioner. Formålet var å prøve ut spesialprogrammer for utvikling av e-læringskurs, hvordan tradisjonelle kurs kan omgjøres til e-læring, og utvikle prototyper på enkle e-læringsmoduler.

Mesteparten av arbeidet med å utvikle IDI's nye strategiske plan for perioden 2007–2012 er utført i 2005. Det har vært en åpen, konsultativ planprosess hvor alle viktige, berørte samarbeidspartnere har medvirket. I juni 2005 samlet IDI en fokusgruppe bestående av utvalgte ledere av riksrevisjoner i utviklingsland fra alle regionene i INTOSAI. Fra denne gruppen kom det mange interessante synspunkter på IDI's framtidige oppgaver. Høsten 2005 ble det foretatt en omfattende spørreundersøkelse blant alle riksrevisjoner i utviklingsland om IDI's nye strategiske plan, som ventelig blir godkjent av IDI's styre våren 2006.

Riksrevisjonen
Pilestredet 42
Postboks 8130 Dep
0032 Oslo

sentralbord 22 24 10 00
telefaks 22 24 10 01
riksrevisjonen@riksrevisjonen.no

www.riksrevisjonen.no

42 104 10 587 040 9 425 14 617 8663 38 121 24 060 -3 496 7 160 389